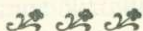

magát, várossá alakult. Gnezda 1412-ben emelkedett így várossá (Supplem. Anal. Scep. II. 138. l.), Késmárk még előbb, 1269-ben (Dr. Bruckner Győző: Késmárk szab. kir. város műemlékei, Eperjes, 1908. 8. l.), Ólubló 1352-ben (Supplem. Anal. Scep. II. 107. l.) emelkedett várossá. A várossá át nem alakult soltész-ségek a XVI. századdal jobbágyságba süllyedtek, bár Mária Teréziáig egyes kiváltságaik érvényben maradtak, míg az urbarium a XVIII. század végén és a XIX. elején ezeket is el nem törölte.

Az erdészet szempontjából oly nevezetes soltészszégon alapul eszerint a szepesi városok egész multja és emelkedése. A Késmárkon s a többi városokban elterjedt *Scholtz* (Scholc), *Schultz*, *Schultze*, *Schultheis*, *Scholtis*, *Soltesz*, valamint a scultetusból alakult *Scultety*, *Scultet* és *Kniesner* nevű családok ama telepítők utódai, kiknek fáradságos munkája a szepességi rengetegek irtásával nem csupán az erdőhasználatot indította meg, de a famunkára, esztergályozásra, ács- és faragómesterségekre rászoktatta a német telepeseket. De ugyanezek a lelkes soltészek egyengetik utját ott a marhatenyésztés nyers terményeivel kapcsolatos posztó-bőripar, vászonszövés fejlődésének s az irtványok mezőgazdasági értékesítésének is, miglen az egykori erdőmunkás és bányatelepítvények Krakkón át a Keleti-tengerig kiterjesztett kereskedelem révén a Hanza városokkal s az erdélyi szász telepések kereskedőivel is összekötetésbe lépve máig virágzó városainkká növelhetik magukat. —s—r.

FAKERESKEDELEM.

A fakereskedelem helyzete.

A magyar fakereskedelem történetében sokáig emlékezetes lesz az 1912. és 1913. év. Felfelé törő konjunkturát szakítottak meg a lefolyt év őszén déli szomszédságunkban lezajlott események, melyek az üzleti forgalmat nemcsak hazánkban, hanem annak határain túl is megbénították. Ehhez járult még az európai háboru réme, amely az európai pénzpiacon eddig még nem látott feszültséget idézett elő.

A jelek után ítélve, a veszélyen már túl vagyunk, a faüzlet

megélnkülése azonban még mindeztideig nem következett be, mert a pénzüintézetek még nem hajlandók az iparnak és a kereskedelemnek a kellő hitelt és pénzt rendelkezésre bocsátani, amelyet ezek a nyugodt fejlődéshez nem nélkülözhetnek.

Természetes, hogy a pénzvviszonyok kedvezőtlen alakulása a fatermelő vállalatokat sújtotta a legsúlyosabban, hiszen köztudomású, hogy ezek a vállalatok befektetések céljaira rengeteg összeget fordítanak, melyeknek nagyrésze bizony kölcsönpénzből telik. A vállalatok egyrészt alig tudták a szükséges összegeket előteremteni, azokért drága kamatokat kellett fizetni, másrészt pedig a kintlevőségek behajtása nagy nehézségekkel járt. Ily körülmények között csodaszámba megy, hogy a fatermelés körében, egy esetet kivéve, melyet az illető cég megtévesztő eljárása idézett elő, nagyobb fizetéseképtelenségek nem következtek be. Ezt annak kell tulajdonítani, hogy a fatermelő vállalatok zöme szilárdan van megalapozva, gondosan van finanziairozva, főleg azonban annak, hogy a termelők eladási kartelljei az árak hanyatlását mindvégig megtudták akadályozni és így ezen szervezetek, melyekkel szemben a kereskedők némi ellenszenvet tanusítanak, életképességüket és szükséges voltukat beigazolták.

A puhafaüzlet minden terén érezhető pangás időt engedett termelőinknek arra, hogy a szakmát létérdekében érintő kérdésekkel foglalkozzék. Éppen most, amikor a belföldi piacon teljes élettelenység uralkodik, mutatkozik annak a szüksége, hogy a belföldi fogyasztás céljaira szolgáló árut ugyanoly méretekben termeljék, mint a külföldi vevőink által keresett árut, hogy a belföldi üzlet pangása esetén az árut külföldön lehessen értékesíteni, ami ezidőszertel teljesen lehetetlen. Az erdélyi fatermelőknek a méretek egységesítésére vonatkozó törekvése tehát nemcsak jogosult, hanem ugyszólván életkérdéssé vált és így bizonyos, hogy a termelők ezt a kérdést rövid időn belül dülőre juttatják. Az egységes méretezéshez vezető első lépés már megtörtént, amennyiben a most tavasszal döntött fenyőfarönkök csak 4—5—6 méteres hosszokban termeltettek. A vastagsági és szélességi méreteknek métermértékben való kötelező megállapítása már csak rövid idő kérdése.

A tulajdonképeni üzletmenetről alig van mit jelenteni, mert az

üzlet jóformán teljesen szünetel, azonban alapos remény van arra, hogy a külpolitikai helyzet tisztulása és jó termés esetén a puhafa-üzlet meg fog élnékülni.

A külföldre irányuló kivitel, főleg az Olaszországba irányuló forgalom kielégítő és előrelátható, hogy a Balkánon is rengeteg famennyiségre lesz szükség.

A *tölgyfapiacz* is a rossz konjunktura hatása alatt áll, mert úgy a bel-, mint a külföldi ipar a bevásárlásnál nagy tartózkodást tanusít. Az építési üzlet pangását a friések érzik a legsúlyosabban, de az asztalosáruban, mint a büleok, párisi áruban is jelentékenyen megcsappant a kereslet, mely körülmény az áralakulást kedvezőtlenül befolyásolja.

A *kádárfaüzletben* a forgalom elég élénk, míg a talpfaüzletben feszült érdeklődéssel várják a legközelebbi kiírást, mely előreláthatólag az árak jelentékeny javulását fogja hozni.

A *bükkfaüzlet* aránylag legkevésbé éri a rossz viszonyok súlyát. A kivitel állandóan emelkedik, mert ma már mindenféle oly czélokra is használják fel a bükkfát, amire azelőtt kizárólag tölgyfát használtak fel. Ez a körülmény bükkfatermelésünknek széles prespektívát nyújt. A bükkfaszükséglet ma már oly nagy, hogy annak kielégítése — holdanként 200 m^3 fatömeget feltételezve — évenként mintegy 34.000 hold bükkerdő szükséges. Bár bükkfa-állományaink még jelentékenyek, a fogyasztásnak az eddigi arányban való növekedése esetén bükkfakészleteink is belátható időn belül alaposan megcsappannak; a bükkerdők elfecsérlésére és elpazarolására tehát semmi szükség nincs.

A *tüzifaüzlet* helyzete elég kedvező, az árak kielégítőek és emelkedő irányt mutatnak. A Máv. tüzifaversenyárgyalása alkalmával körülbelül $1\frac{1}{4}$ millió *ürm* hasáb- és 170.000 *ürm* dorongfára kérnek ajánlatot; előrelátható, hogy itt is magasabb árakat érnek el.

A *faszénüzlet* menete csendes; az ár vagononként ab Budapest 580—600 korona.

Fodor Lipót.

